

ТРАДИЦІЇ ТА НОВІ РІШЕННЯ В АРХІТЕКТУРІ СТАМБУЛА НА ПРИКЛАДІ НОВОГО АЕРОПОРТУ МІСТА

Яворська М.С., студ. гр. А-163

Науковий керівник – Михайленко Е.В., старший викладач (кафедра Дизайну архітектурного середовища, Одеська державна академія будівництва та архітектури)

Анотація. Кожне місто має свій стиль і характер, і багато в чому це обумовлено наявністю неповторної, унікальної архітектури – не лише старими, а й сучасними будівлями та спорудами. Протягом останніх років прекрасне місто Стамбул відчувало необхідність оновлення своєї логістичної гавані, якою донедавна був аеропорт Ататюрк. В цьому питанні столиця Туреччини відставала від західних та американських міст, таких як Нью-Йорк, Рим, Париж, Лондон. Але вже зараз нові споруди стародавнього міста можуть посперечатися у красі та сучасному архітектурному стилі з популярними мегаполісами. Сучасні споруди відображають оновлений стиль завдяки роботі іменитих турецьких та зарубіжних архітекторів та дизайнерів. В статті розглянемо один із найбільш обговорюваних глобальних проєктів у світі – новий аеропорт Стамбула, який введено в експлуатацію 29 жовтня 2018 р.

Актуальність. Знайомство та розгляд нових архітектурних рішень в будь якій частині світу завжди актуально. Архітектори вивчають світовий досвід в проєктуванні нових об'єктів кожного разу, як починають роботу над новим проєктом. Це сприяє підвищенню творчого та професійного рівня, розширенню світогляду в галузі архітектури та дизайну.

Новий аеропорт Стамбула спроектовано через відсутність можливості розвитку наявних аеропортів. Своім новим проєктом Туреччина кидає виклик усьому світу, адже країна отримала аеропорт майбутнього. Потрібно віддати належне керівництву країни, яке доклало максимум зусиль до реалізації цього проєкту. Будівництво здійснюватиметься у чотири етапи. 29 жовтня 2018 року було відкрито першу частину проєкту з терміналом, який дозволяє приймати 90 мільйонів пасажирів на рік і має три злітно-посадкові смуги [1]. Остання четверта частина буде відкрита у 2028 році і з цього моменту аеропорт зможе щорічно приймати 200 мільйонів людей. Для порівняння найбільш завантажений аеропорт у світі з 209 гейтами, що знаходиться в Атланті, приймає щороку 104 мільйони людей. У фінальній стадії аеропорт матиме шість злітно-посадкових смуг та здійснюватиме польоти у майже 350 пунктів призначення.

Рис. 1. Новий стамбульський аеропорт. Вид зверху

Аеропорт знаходиться в районі Арнавутка на території європейської частини Стамбула в Туреччині. Відстань від аеропорту до центру міста – трохи більше 40 км. Наприклад, до району Султанахмет потрібно проїхати 45,2 км, а до Таксім – 43,4 км. Поїздка триватиме 40-50 хвилин, тобто знаходиться в комфортній відстані з точки зору транспортної доступності.

Площа споруди більша, ніж площа всього Манхеттена і це справді вражає. Крім того, у терміналі буде найбільший у світі магазин Duty Free, найбільший фуд-корт та 5 бізнес-залів. А також готель на 451 номер та найбільша в Європі парковка на 24 000 автомобілів. Загальна площа нового хаба у Стамбулі становить 76,5 мільйонів м². Що стосується аеропорту Ататюрк, згідно до майбутніх планів, буде перероблений в громадський парк.

За задумом архітекторів, аеропорт має стати для туристів «воротами в країну». Тому архітектурні рішення інтер'єрів відображають національні традиції. Компанією, яка виграла тендер на будівництво нового аеропорту, стала IGA. Як заявляють дизайнери проекту з британської архітектурної компанії Grimshaw, аеропорт стає головним хабом в на шляху між Європою та Азією. Термінали відображають художнє багатство мечеті, лазні, бані та багатьох інших визначних пам'яток країни. Термінал 1 має склепінчасту стелю, світлові люки, які забезпечуватимуть приміщення денним світлом. Ґратчастий дах виготовлений у синіх відтінках зі стриманим геометричним візерунком [2].

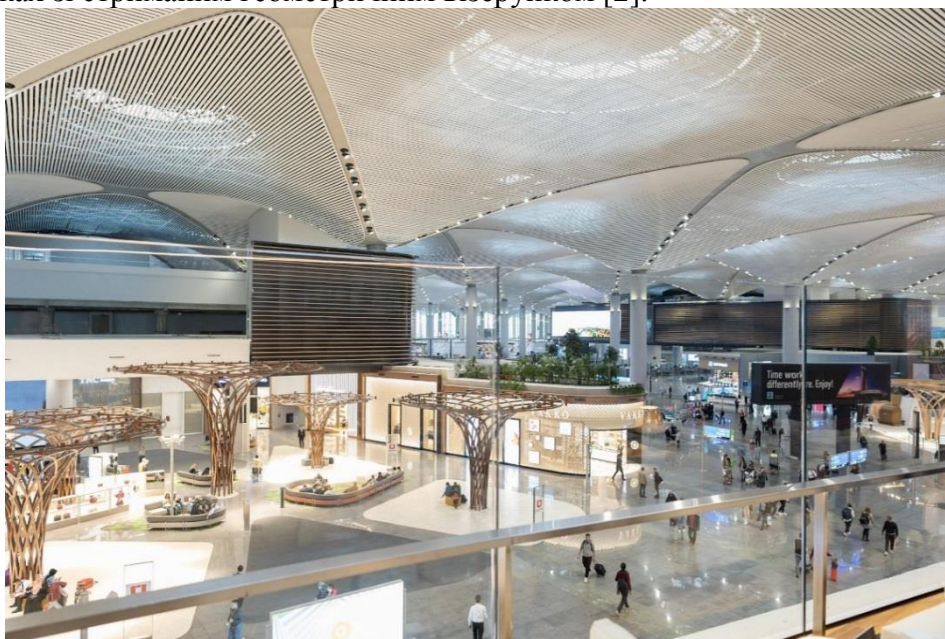

Рис. 2. Інтер'єр Нового аеропорту Стамбула

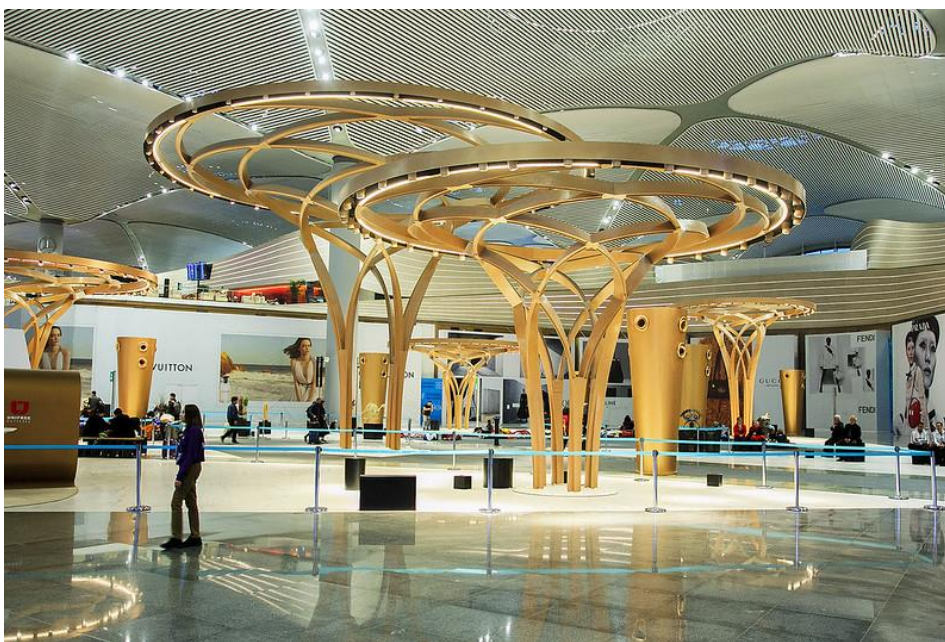

Рис. 3 Інтер'єр Нового аеропорту Стамбула

В аеропорту діє п'ять бізнес-залів з різним набором наданих послуг і рівнем комфорту. Крім цього в аеропорту багато волонтерів, які допомагають з пересадкою або виходом до міста. Тому ймовірність того, що ви заблукаєте, дуже мала.

Одним з найбільш вражаючих елементів проекту є навігаційна вежа нового аеропорту.

Будівля башти управління повітряним рухом, спроектована архітектурними бюро Pininfarina та AECOM. Вона має дві зони контролю, розташовані на різних висотах. Круговий огляд на 360° для диспетчерів повітряного руху створюється завдяки склінню, призначеному для оптимізації опромінення та акустичного комфорту. Башта управління повітряним рухом виграла престижну Міжнародну нагороду за архітектуру 2016 року, призначену Чиказьким Атенеам: Музеєм архітектури та дизайну та Європейським центром архітектури, художнього дизайну та містобудування. Концепція вежі, відібрана з шести рішень, запропонованих міжнародними архітектурними студіями, включаючи Заха Хадіда, Фуксаса, Моше Сафді, Грімшоу-Нордіка та RMJM, поєднує вплив аерокосмічного та автомобільного секторів з елементами, що викликають спогади про культуру Туреччини. Башта, флагман структури, насправді натхненна тюльпаном, що протягом багатьох століть є символом Стамбула і важливим культурним посиленням в історії Туреччини. Форми цієї квітки були перероблені та переосмислені, орієнтовані на глибоких знаннях в автомобільному дизайні, моделюванні аеродинамічної труби та сильному впливі, успадкованому від аеродинамічних форм, що використовуються в авіаційному дизайні [5].

Еліптична форма вежі, схоже, виліплена вітром і впливає на всі аспекти форми та геометрії технічної будівлі нижче. Посилання на місцеву архітектуру знову виявляються всередині конструкції: у центральному атріумі, наприклад, є штучний просвіт, типовий для турецьких історичних будівель, реалізований заповнення просторів яскравим мозаїчним світлом.

Рис. 5. Башта управління повітряним рухом

Конструкція башти враховує сильні кліматичні зміни у Стамбулі. З цієї причини було проведено точний сонячний аналіз із метою зниження енергоспоживання. Використання вискоєфективного скла дозволило компенсувати візуальні потреби за рахунок природного світла за збереження ефективної ізоляції. Башта також зможе подавати гарячу воду через сонячні колектори та виробляти електроенергію за рахунок вбудованих фотоелектричних

панелей. Нарешті система збору дощової води була розроблена для зменшення споживання води в будівлі.

Метою проекту було створення сучасної, стійкої архітектурної структури із сильним технологічним компонентом – робота, яка сходить до мистецтва та функціональності. Крім того, інтер'єри структуровані завдяки високоефективному вивченню просторів, уважному до різних потреб. Будь-яке рішення оцінюється з точки зору екології, соціальної та економічної перспективи. Абсолютно пристосований всім категорій мобільності громадян. Реалізація вежі стала візитівкою Нового Стамбульського аеропорту, створюючи новий символічний елемент для міста, видимий для всіх пасажирів, які подорожують між Європою та Азією.

Висновки. Новий проект Туреччини виправдовує очікування. Задуми дизайнерів та архітекторів виконуються досконало, завдяки чому аеропорт вражає не лише своїми габаритами та місткістю, а й неймовірним дизайном та функціональністю всередині будівлі. Суміщення елементів турецької культури та традицій, геометричних форм та нових технологій, дозволяє аеропорту передати колорит країни та масштаб самого проекту. Будівництво все ще триває, аеропорт претендує на звання найбільшого у світі та зможе щорічно приймати 200 мільйонів людей, що і є основною метою.

Література:

1. Електронний ресурс. <https://www.turkishairlines.com> (дата звернення до джерела 10.03.2023).
2. Електронний ресурс. <https://royaldesign.ua> (дата звернення до джерела 10.03.2023).
3. Електронний ресурс. Новий аеропорт Стамбула: крупнейший объект со всеми удобствами <https://turk.expert/airports/yeni-havaalani.html> (дата звернення до джерела 12.03.2023).
4. Електронний ресурс. <https://www.unian.ua> (дата звернення до джерела 12.03.2023).
5. Електронний ресурс. Аеропорти в Стамбулі <https://tripmydream.ua/flights/airport/turkey/istanbul/ist> (дата звернення до джерела 12.03.2023).